

Szerkesztési iroda:
Brassai utca 60. sz. alatti,
hová a lap szellemi részét
illető közlemények
küldendők.

Kiadó-hivatal:
Pollák Mór könyvnyom-
dája, hová a hirdetések és
előfizetési pénzek bérmen-
tesen intézendők.

NEMERE

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági lap,
a háromszéki „Háziipar-egylet”
és a s.-sztyörgyi „önkéntes tűzoltó-egylet” hivatalos közlönye.

Megjelenik ezen lap heten-
kint kétszer:
szórda és szombaton
Előfizetési feltételek:
helyben házhozordva vagy
vidékre postán küldve:
Egész év 6 ft. — kr.
Fél év 3 ft. — kr.
Negyed év 1 ft. 50 kr.
Hirdetmények díja:
3 hasábos petisórt, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyitlő sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

„NEMERE”
cimű politikai, társadalmi és közgazdasági lap
VII. évfolyam III. negyedére.

Előfizetési feltételek:

Julius—december 3 ft. — kr.
Julius—sept. 1 „ 50 „
Külföldre fél évre 4 „ — „

Az előfizetési pénzek a „Nemere” kiadó-
hivatalának Pollák Mór könyvnyomdájába
Sepsi-Szentgyörgyön küldendők

Előfizetőink szivesen kérvény előfizetéseiket
megújítani, miután feleletes példányokat nem nyom-
mattathatunk.

A „Nemere” kiadóhivatala.

Bizhatunk-e a török fegyverek sikerében?

Általánosan elterjedt nézet, hogy a török állam,
bármennyire lelkesítse is hadseregét a hazaszeret és a
vallási fanatizmus, a muszka roppant számú hordá-
nak sokáig ellent nem állhat. Azok, kik a török ügyet
veszve látják már előre, nem mérlegelik a török ál-
lam hatalmi súlyát kellően s nem ismeretesek a török
állam viszonyaira.

A török pártatlan katona, hazájáért minden per-
cenben halni kész. A nemzeti bátorsághoz járul még azon
lényeges körülmény, hogy a török hadsereg teljesen
európai, a fejlett hadászati viszonyokhoz képest van
szervezve és fegyverelve, ellátva a legújabb találmá-
nyu hadi eszközökkel.

Az 1828-iki hadjárat után Mahmud szultán ural-
kodása alatt, egy porosz őrnagy, báró Moltke vagyis
a mostani porosz fővezér gróf Moltke és több porosz
tüzérszáz 12 évig volt Törökországban, tanították és
reformálták a török sereget. Egy Kánic Ferenc nevez-
tű német utazó, 1860-tól 1870-ig többször beutazta
Bulgáriát és a nikamokot (sorezred) többször látta gy-
akorolni, nem tudta eléggé bámulni a dalias termetű
legénységet s azoknak gyors és pontos mozdulatait,
végére azt a megjegyzést tette, hogy a török katonas-
ág akármelyik európai hatalommal megmérkőzhetik.
Hogy az, a mit a török katonaságról írtam, úgy van,
bizonyított kezemen levő munkájával Kánic Ferenc-
nek. Vegyük már most az 1876-iki harcot s úgy hiszem,
ez azt bizonyítja, hogy a török fegyverekben lehet bizoni.
Mi a török vezéreket illeti, azok részint Párisban,
Brüsszelben, és Bécsben végezték katonai tanulmányai-
kat s az 1876-ik évben bebizonyította Kerim pasa,
hogy ő nemcsak jó stratégikus, hanem szükség esetére
az oroszlanbört is meg tudja toldani a rókabőrrel.

S milyen ehez képest a muszka sereg? Érzéket-
len tömeg, mely lelkesülni nem tud, melynek magasz-
tosról fogalma sincs, melyet nem egy magasztos esz-
me lelkesít a harcban, hanem a kancsuka kerget, —
mint akaratnélküli juhnyáját, a muszka világhódító ter-
vek létesítésére.

Az orosz seregben nincs egy mákszemnyi lelke-
sítés is, a hadsereg újabb szervezése és beosztása
hiányos s a leggyakorlatiatalanabb. Sokan azt is tudni
akarják, hogy a nagyherceg a sereg fővezére is a leg-
roszabbtól tart és seregeiben annyira nem bízik, hogy
félelmet a bizonyos kudarcól el nem tiltolja. Ha igaz
 volna az, hogy az oroszok oly győztesen nyomulnak
el fele Ázsiában, akkor a Duna mellett nem volnának
úgy lehangolva; de hogy ezt a levertséget palástol-
hassák, újja szervezését a seregnek adják idokul, s
ezt a hiányos szervezést csak most veszik észre. Ezt
el lehet hitetni egy gyermekkel, de nem egy szakér-
tővel. De ha a fővezér is már úgy el van ostyálgve:
mit lehet a közlegénytől kívánni? Egy fővezér, ki
 még a harc kezdete előtt le van hangolva s katonában
nem bízik, a nem győz. A fővezérnek lelkesíteni kell
katonáit; ha azok nem ért, tegye le a fővezéri pálcát,
mert többet ért, mint használ. De mit mondom! Le-
het-e az orosz katonát lelkesíteni? vagy van-e neki
a lelkesedésről valami fogalma? Ugy hiszem, hogy
sem az egyikhez, sem a másikhoz nem ért. A múlt
évben a „Ruski Mir” ugyan tudott pattogni és fenye-
getőzni; tessék már most, és mutassák meg az or-
szok, hogy tudnak vitézek lenni. „Eie Rodus, hio sal-
ta.” Egy krakói tudósító jun. 4-ről azt írja, hogy az
orosz sereg betegség és szökés által 25 ezer emberrel

már többet veszített. Mi a szökést illeti, az félszből s
elkezdetlenültségből történhetik; mi a betegségeket
illeti, azok éghajlati viszonyokból vagy rossz élemezésből
következhetnek. Az utóbbi ugyan rossz-lábon állhat,
mert a „Hamburger Correspondent”-nek írják: „Az
orosz katonaság kenyere leírhatlan rossz. A kenyér in-
kább hasonlít sárhoz, mint eledelhez s nincs az a kés,
mely el tudja vágni. Vízben kell lágyítani. Csodálatos,
hogy ehettek eddig is azt a kenyérnek csufolt sarat.”
Ha az élemezés így történik, akkor ne csodálkozzunk,
ha a kórházak megtelek.

Ilyen hadsereggel lehet nép- és jogtipró háborút
folytatni, de eredményt vívni ki s a kivívott eredmé-
nyeket meg is tartani — nem.

Sokat emlegetik a Dunán való átkelést. Eddig-
el csak a próbálás mellett maradt. Az eféle próbál-
gatás nagy hiba, mert ha nem sikerül, erősen lehan-
golja az orosz katonaságot, átellenben a török katonas-
ágot nagyon bátorítja. A hídverésnek egy bizonyos
nap, egy bizonyos órában minden ponton, hol hidat
kell verni, egyszerre kell megkezdődni, s annak, ha
szerekenként is hullanak az emberek, menni kell. Nem
veszi-e rossz neven a tisztelt olvasó, ha a katonai hid-
verésről kevéssé terjedelmesebben szólok? Előreb-
csátom azonban, hogy ezeltől 52 évvel tanultam, te-
hát nyobbrészt már el is felejtettem; így hát ameny-
nyiben még emlékszem, a fő vázlatra szorítkozom. A
katonaságnál háborus-időben ha szükséges, különböző
hidakat szoktak használni; de a jelen körülmények
közt a Duna átmenetelére nem használhatók az or-
szok mást, mint hajóhidat. Azon tisztelt olvasók, kik
Pozsonyban voltak s a várossal szemben fekvő szigetre
a hajóhidon átmentek, azok a katonai hajóhidnak ha-
sonmását már látták. Azon t. olvasóknak, kik nem
látták, bátorodom egy gyenge fogalmat nyújtani. —
Minekélőtte egy státus háborúba bonyolódik, a szük-
séletekkel jól el kell hogy lássz-seregét, és ha netán
hidakra szükség találna lenni, azokat készen a
sereg után kell vitetni. A hajót, melyet a katonasá-
gnál hídverésre használnak, franciául és németül „pon-
ton”-nak nevezik. Egy ilyen hajó valamivel kurtább s
egy harmadával keskenyebb, mint egy Maros-Portusi
sósóhajó, de a két vége emeltes s oldalfalai magasab-
bak, mint a sósóhajónál. Ha az ember a hajót madár-
távtól nézi, hegyes tojásdad alakja van. Minden
egy-egy hajónak külön szekere van, melyre a hajó egy
ajtóhoz hasonló két támaszra a fenekével felfelé le-
láncoltatik. Minden szekérbe legalább 14 kemény,
16 markos ménő van befogva. Minden hajószekér
után megy talán 5 vagy 6 legény, melyeket hidászok-
nak (pontonier) neveznek. A hidászok kiválogatott ke-
mény testalkatú legények s egynek sem szabad 5
láb 7 hüvelyknél kisebbnek vagy nagyobbknak lenni;
ez azért van, mert sokszor a hajókat kisebb távolságra
a vállukon kell hogy vigyék, tehát hogy a terít egy-
formán legyen felosztva. Minden két hajószekér után
megy egy harmadik, bornavál, egy hüvelyknyi vastag
deszkával, karfával megrakva; itt is talán 6 legény
van, amellett ázó, csákány, bárd stb. a szekérre föl
van rakva. Minden két öre számítatik egy hajó. Ed-
dig szerencsésen eljöttünk, de már most kezdődik a
fekete leves. Minekélőtte a hídveréshez fogunk, elova-
golnak a tábori tőrskar tisztek a folyó partján s ki-
szemlélik a hídveréshez alkalmas helyet. Erre vissza-
ternek a kiket le nem löttek vagy meg nem sebesít-
tettek és rövid tanácskozás után elhatározzák, hol kell
a hidat verni, s a kiszemelt pontokat tüstént meg is
erősítik s útegekkel ellátják. Ahogy az ellenfél a dol-
gozást látja, tüstént löni kezdi a dolgosokat s a med-
dig a dolog foly, szüntelen lövi őket; azonban a par-
ton felállított útegek védik a dolgosokat. Ha az átkelő
pontok meg vannak erősítve, a hajók előjönnek s ezeket
az ellenfél golyóval és kartáccsal löni kezdi ne-
héz (12—18 font) útegeiből; a felelet nem marad el.
Ahogy a hajókat leszedték, az erősített ponton felül,
a vízbe bocsátják és két-két hajót összeillesztenek és
bepadolnak; a hajók 2 öl távolságra vannak egymástól.
Ahogy ez megtörtént, az összekapcsolt hidagokat
levezetik a víz mentén azon helyre, hol a hidnak ál-
lani kell. Itt a tagokat ahogy jönnek, összeillesztik és
minden hajónak a végétől egy-egy horgonyt a vízbe
vetnek; mindez a legkeményebb kőleszűnő ágyútüze-
lés alatt történik. Ahogy a hídkiállítás halad, a készen
tartott gyalogság nyomul rajta elé felé. De már most
az ellenfél a tábori ágyukat is kezdi használni, ha
még közelebb jönnek, akkor az apró fegyver is kezd
szerepelni; végére szuronyra megy a dolog, s ha a
támadó visszaveretik, a hid is összeromboltatik, vagy
elégítik, s újra kezdhetik a dolgot. — Itt elbeszéltek
a hídverést a papirusos s úgy hiszem, hogy mindenké-
 azt fogja mondani, hogy ennek fele sem tréfa; de hát
még valójában? Aki egy ilyen hangverseny alatt szé-
pen össze tudja verni a bokáját, az aztán legény. Ne
csodálkozzunk tehát, ha az oláhok Kalafából meg-
-

gaskodtak, vagy ha attól tartanak, hogy míg a Dunán
átmennek, megtizedeltek, de csak tudjanak átmenni.
Még attól is tartanak, hogy egész zászlóaljak elpusz-
tulhatnak. Nem mondom, hogy nem, mert hej! a Duna
széles, sok idő kell, míg oly gyilkos tűz között az em-
ner a tulsó partra sétál!

Minden arra mutat, hogy a török állam a muszka
hordák előnyomulását megakadályozhatja, vagy ha a
tömeg által le is veretik, pyrhusi győzelem lesz az a
szlávok uristendré nézve, melyhez hasonló még ellen-
ségének sem kívánhat.

Adja az ég, hogy a török fegyverekbe vetett
bizalmunk valószínű, hogy fényes győzelem kísérje a
nemes, hazáját és vallását forrón szerető török nép
fegyvereit!

Ugy legyen!

Lukács Károly.)*

* Tisza miniszterelnök a képviselőház 15-iki
ülésén válaszolt Irányi interpellációjára a keleti kér-
désben. Többek közt mondá: A berlini memorandum,
a konstantinápolyi értekezlet határozatai, a londoni
jegyzőkönyv, mindannyian azt célozták, hogy a béke
lehetőleg fentartassék s a törökországi keresztények
sorsán javítva legyen; nehogy Ausztria-Magyarország
érdekeivel ellenkező alakulatok jöjjenek létre. Ez ok-
mányok legtöbbjét a párisi szerződést aláírt hatalmak
készítették közösen; az okmányok nem állanak ellentét-
ben Ausztria-Magyarország érdekeivel. Irányi viszon-
válaszára Tisza azt jegyzé meg, hogy a kormány egy-
előre inkább ócsároltatni hagyja magát, mintsem a
monarchia érdekei ellen való politikát kövesen. E po-
litika háboruba kevert volna bennünket. A miniszter-
elnök még constatálja, hogy a hatalmak közt most
barátságosabb viszony áll fenn, mint valaha. — Tisza
válaszát a ház többsége tudomásul veszi.

* Arad város közigyűlése az orosz-török háború
ügyében a következő határozati javaslatot fogadta el
egyhangulag: „Az Aldunánál és határaink közelében
kereskedelmünk és állami biztonságunk veszélyezteté-
sével az oroszok és törökök közt folytatott, a Kele-
ter nézve epochális, a monarchiát és különösen Magyar-
országot oly közelről érdeklő, a hadviselő felek fanatis-
musára való tekintettel pedig előreláthatólag hosszú és
kiszámíthatlan válságokat előidézhető háborúval szem-
ben a nemzet, dacára a kormányhoz többször és több
oldalról intézett interpellációknak és irava adott felele-
teknek, mai napig sem lévén az e kérdésben irányul
szolgáló politikára tájékozva, és megnyugtatra irava
nézve, hogy mikor találtatna a monarchia és külö-
nösen Magyarország érdekei veszélyeztetve, indítvá-
nyozzuk: intézzék felirat az országgyűléshez, mely-
ben a nemzet közvéleménye és érdekeinek megfelelő-
leg Törökország integritása megővésének szükségé és a
keleti keresztény népeknek adandó korszerű refor-
mok hanguloyoztassanak.”

* A török kénszerkeszkölés mint a „D. News.”
írja 50,000 fontra fog kiterjedni s 10 százalékot biz-
tosít az írónak. Egyszermind a törlesztési hányad 5
százalékban lett megállapítva. Az ország minden pénz-
váltója, birtokosa és bankárja felszólítottatik, hogy a
papirokat vásárolja. — Mint ahogy az egyptomi kölcsön
után a szelvények beváltására már be van szervezve a
pénz, a török papirok értéke is szilárdabb lesz.

* „El a pártoskodással!” — erre szólítja fel a
„Saturday Aewien” az angolokat s utal a muszka had-
erőre, mely sokkal nagyobb mérvű, mintsem hogy el
lehetne hinni, hogy csak a keleti keresztények sorsá-
nak enyhítése volna célja. Hazaifiatlan dolog most sze-
rinte az angol kormány elhatározását zsbasztani.

A háború.

A cserkeszek szabadságharca.

A „Daily Telegraph” stürgényei jelentik:

A partokon mindenütt kísérletek történtek, a ben-
szülöttök mindenütt roppant gyámolításban részesítik
a sereget. Keresken kijelentették, hogy inkább akarnak
meghalni, mintsem a muszka iga alatt görnyedezni.

Nagy reményeket fűznek ahoz, hogy Anglia eset-
leg közbe lép, és a muszka iga visszahelyezése meg-
lesz akadályozva. — A küzdelem ép oly vérmes, mint
elhatározott.

Fazli pasa jelenti Szukhum-Kuléből a konstanti-
nápolyi hadügyminiszteriumnak:

A benschlüt cserkeszek rendkívül lelkesültek s
a háború oly népszerű a muszka ellen, hogy még a
cserkesz gyermekek is fegyvert kérnek.

A lázistani hivatalos stürgényi jelenti, hogy a tö-
rökök áttörték a határon, a muszkaikat elkergették s
három kozákat elfogtak.

*) Cikkirőlök cikke részben átalakításáért bocsánatot ké-
rünk. Ezt tennük kellett, mert a cikk, melyre a mostani válassz
lett volna, nem volt tartalmában. Szerk.